UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED TRI-WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND McGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year $4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, заінкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня міститься в Українськім Робітничім Домі, на розі вулиць Причард і МекҐрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік $4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

ПІД ЧОБОТОМ РУМУНСЬКИХ БОЯР.

Нинішня Румунія "селянського уряду" Маніу, як і попереднього уряду Братіяну — це країна клясичного терору й насильства пануючих над працюючими. Там бє робітника й селянина не тільки кожний сігуранщик, але й син короля, регент чи синки теперішнього короля Михая. Бють ці королівські синки і їхні гайдуки робітника і селян чим попало, коли попало й де попало. Королів син бє шофера серед вулиці в центрі міста Букарешту на очах людей до безпритомности, що його зараз-же забирають до шпиталю. В таких умовинах побитий сігуранщиком чи першим ліпшим сільським держимордою селянин та робітник не піде скаржитися, бо ніде не тільки не найде ні правди, ні суду, але його ще побють і ті, до яких він піде скаржитися, побють просто тому, щоб другий раз не йшов із скаргою.

Коли таке діється в самій Румунії, або в центрі самої столиці серед білого дня, то що вже говорити про те, що діється на насильно окупованих Румунією чужих землях, от хоч би на Буковині? Буковина — це нині найнещасливіший клапоть української землі із всіх окупованих капіталістичними насильниками українських земель. Там здушене все, що має на собі українську марку. Там найстрашніша нужда й безправство серед трудового українського народу, а поруч з цим там Кракалія дістає від уряду золоту медаль за вірну службу румунським окупантам, за те, що він допомагає їм здирати з українського робітника й селянина сему шкіру.

Буковина з її населенням відтяті від цілого світа, а головно від всіх инших українських земель, кордонами сігуранци, гострою цензурою і фашистською диктатурою. На Буковину не проїде, коли-б навіть хотів, ніякий кореспондент так, як от кореспондент "Інпрекора" проїхав та описав положення на Карпатській Україні. З Румунії навіть кореспонденти буржуазної закордонної преси не можуть пересилати новинок чи кореспонденцій до своїх газет, поки їх не перетляне цензура.

Така Румунія, така її "селянська" "демократична" влада.

На Буковині якийсь час виходила одинока українська невеличка робітничо-селянська газета **"Борець"**. Спершу вона примушена була друкуватися в Букарешті, бо там було трішки "вільніше", а потім вона перенеслася до Черновець. Але не на довго. З Черновець вона недавно перенеслася вже на тамтой світ. Це одинока "країна", до якої румунська влада видає паспорти. Коли ЦКВ ТУРФДім звернувся до робітничо-селянської організації на Буковині з покликом, щоб вона взяла участь у всесвітньому конгресі організованих українських трудящих мас поза межами УСРР, то він отримав відповідь, що нема ані грошей на подорож делегатам, ані не вірять, чи вдасться дістати паспорти, хоч ідею конгресу товариші радо вітають.

Таке положення. В листі з 15. листопада, за підписом шістьох товаришів, повідомляють нас з Черновець, що **"Борець"**, український орган партії працюючих Румунії "Визволення", перестав виходити. Причини: матеріяльні недостатки й терор влади. Товариші пишуть:

"Партія "Визволення" обєднує у собі бідних і спролетаризованих селян та міську бідноту — поденних робітників та найбіднішу категорію зарібників. Через гостру господарську крізу, яку переживає тепер Румунія, існує серед наших робітничих кол безробіття, нужда та голод — і вони не то що не можуть оплачувати газети, але засипають центральний комітет партії проханнями звільнювати їх від партійного податку, бо не в силі платити навіть 10 левів (коло 6 центів) місячно".

Приміщення, де міститься партійний відділ і редакція, стало стереже поліція та инші посіпаки, вивідуються, хто туди заходить і доноситьмуть про це тим підприємствам, де робітник працює, й його зараз-же арештують з роботи. Поліція намовляє всіх тих, з якими партія чи її передові члени провадять якісь бизнесові справи, щоб бизнесовці їх ошукували, брали гроші, але щоб замовлення не виконували. Тому то не тільки безпосередний терор влади й соціял-зрадників, але навіть друкарні, що друкували робітничий часопис — допомагали, щоб його скорше загнати в могилу. Отже, не дивлячись на те, що ряди свідомих борців і їх симпатиків чисельні, вони придавлені, як пишуть товариші, Ахилесовою пятою й не можуть рушитися.

Про арештування й катування товаришів, що працювали в партії та при редакції "Борця" нема вже що й розводитися. Вистарчить сказати, що арештований т. Галицький голодував 21 день, домагаючись звільнення, або слідства. Хоч, його звільнено, але над ним буде суд, де, щоб поставити оборону, знову треба грошей.

Взявши всі ці справи на увагу, ЦВК ТУРФДім і Головний Заряд РЗТ виділили із себе комітет, який занявся-б несенням матеріяльної допомоги нашим братам на Буковині. Найважнішою, на нашу думку, справою повинно поставити собі українське робітництво й фармерство Канади — це **вернути нашим буковинським товаришам їхнього "Борця"** — друковане боєве слово, яке обєднувало-б їх, освідомляло та провадило до боротьби за визвол з тяжкої неволі. Треба допомогти буковинським робітникам і бідним селянам рятувати своїх передових товаришів з кігтів боярського суду. Треба допомогти їм організуватися й освідомлятися. Покажім їм, що ми знаємо про них, розуміємо їхнє положення й спішимо їм з допомогою.

ВІДОЗВА ДО ВСІХ ЗАЛІЗНОДОРОЖНИКІВ.

Сіенарська компанія й юнійні бюрократи прогнали т. Лейкмена з роботи.

Робітники в залізничій промисловости Канади стрінулись з дуже серйозним положенням. Управа залізниць провадить кампанію, щоб обнижити кошти орудування, а спосіб, в який вона думає це зробити, є зложити всі тягарі на плечі робітників. При помочі реакційних юнійних урядників, залізниці розпочали кампанію погіршення умовин праці та обниження в ріжний спосіб життєвого урівня всіх залізнодорожних робітників. Під покривкою "кооперації" "Бі енд О" пляну управа і урядники юнії стараються зробити юнії залізнодорожних робітників знаряддям погіршення умовин праці для тих-же робітників.

При помочі штучки співпраці і справности, наслідком яких є страшний "спід-ап", що подвоює працю робітника, сотки робітників прогнано з праці, багато більше відложено, а багатьом вкорочено час праці. Це все діється тоді, коли заробіток залізниць є вищий і зиски більші, як будь-коли перед тим.

Коли обставини робітників постійно погіршуються і сотки їх ходить по вулицях, тисячі працюють тільки короткі години. Для поведення сильнішого атаку на рівень життя залізнодорожників, управа, при допомозі юнійних реакціонерів, старається викинути з юній і з залізнодорожної індустрії кожного, хто противиться цій шкідливій юнійній тактиці. Кладуть на чорну лісту і затикають уста всім, хто відважиться піднести голос протесту в обороні робітників.

Через це, що ладж ч. 448 Братства Залізнодорожних Робітників Америки в Едмонтоні був діяльний в опозиції до цеї розкольницької тактики юнійних урядників, його чартер відкликано і його "зреорганізовано" полишаючи на боці Джека Лейкмена і чотирнацятьох найзавзятіших борців працюючої кляси. Джек Лейкмен був провідником в цім ладжу і всі залізнодорожники дивились на него, як на людину, на яку можна звіритися в боротьбі за їхні інтереси. Він через сім років був головою шапового комітету. Цих товаришів викинено тільки тому, що вони були борцями за робітничі справи. Це за те, що вони неустрашимо боролися проти погіршення умовин праці, проти зрадницьких штучок розбивання юнії юнійними урядниками.

Це ще не все. Джек Лейкмен, який є знаний між канадійськими залізнодорожниками, як чесний борець, який є членом канадійської екзекутиви сіенарських карменів, зістав відправлений з сіенарських шапів в Едмонтоні. Це сталося проти волі і абсолютної опозиції переважаючої більшости залізнодорожників, які знали, що Лейкмена віддалено від праці тому, що він боровся за їхні інтереси. Це було злочином Лейкмена, який стягнув на нього ненависть юнійних урядників і залізничої управи.

Як залізнодорожники позволять управі і юнійним урядникам допускатися такого, та це означає дійсний кінець нашої юнії, як зброї в обороні інтересів робітників. Це означатиме, що вони викорінять з юнії і з залізнодорожної індустрії всякого робітника, який посміє піднести свій голос протесту. Це означатиме знищення робітничої організації і буде дальшим кроком в перетворюванню робітничих юній на компанійні.

Робітники! Боріться за привернення праці Лейкменові і всім другим борцям робітничої кляси!

Обговоріть цю справу на найблищих зборах свого ладжу і ухваліть відповідну резолюцію!

Поорганізуйте комітети діяльности!

Збірайте фонди для переведення всекраєвої боротьби проти цих подлих замахів знищити наші організації!

Засилайте гроші для створення фонду в цілі ведення цієї боротьби і піддержаня Лейкмена і його родини в часі цеї боротьби.

Це є удар не тільки проти Лейкмена, але проти нас всіх. Не позвольте, щоб це їм вдалося!

Негайно порозумійтеся з прогресивним комітетом залізнодорожників!

Дайте про себе чути!

Тепер якраз нагода повести боротьбу!

Прогресивний Комітет Залізнодорожників,
Дж. Лейкмен, секретар.

БУНТ КОЛЬОНІЯЛЬНИХ РАБІВ.

Великі заколоти серед тубильців в Південній Африці.

Чи можна уявити собі такий стан, коли 95% людности цілком позбавлені усяких прав, громадських і політичних, коли вони не мають навіть формального права брати участь у виборах, коли їх можна арештувати без суду, коли їх можна силоміць тримати на праці не платячи навіть голодного прожиткового мінімуму.

Такий райський куток маємо тепер, року 1929-го, в британській кольонії у Південній Африці. Тамошня буржуазія нещадно визискує сотні тисяч чорних рабів, платячи їм якраз стільки, щоб вони не вмерли з голоду. Система експльоатації дуже ріжноманітна: робітникам не тільки платять жалюгідні гроші, але ще й примушують їх купувати харчі у крамарів, що продають крам за лихварською ціною. Вирватися з цих лабет теж не можна, бо робітникам - неграм заборонено оселюватися в "білих містах", купувати товари в "білих" крамницях і взагалі виходити за межі своєї плянтації-тюрми.

Не дивно тому, що на цих фабриках і плянтаціях вибухло стихійне повстання. Пролилася й кров. Між робітниками й поліцією сталися численні сутички. Переведено багато арештів.

Стали шукати винних. Хто підбурив робітників до страйку? Розслідували швидко. Звичайно, вся провина падає на Комінтерн. Хіба ж кольоніяльні раби мають бунтувати, коли їх хтось не намовить? Агітація комуністів — ось причина всіх причин.

Така легковажно-наївна теорія докотилася аж до салі англійського парляменту. Там з великим запалом твердолобі депутати почали доводити, що заколоти в Південній Африці є справа рук радянського уряду. Твердолобі навіть твердили, що ці заколоти доводять, ніби радянський уряд порушив складену угоду і тому взаємини знову треба розірвати.

Ми не хочемо заспокоювати англійську буржуазію. Радянський уряд не давав і не дасть гарантій, що в Британській імперії не буде заколотів і страйків. Ні в якому разі не може також відповідати Радянський Союз за діяльність чужоземних компартій. Коли справді комуністи в Південній Африці взяли провід рухом, то радянський пролетаріят вітатиме своїх бойових товаришів, а радянська держава до цього ніяк не причетна.

М. Ф—ко.

УНДО-ФАШІЗМ КОНСОЛІДУЄ СВОЇ СИЛИ.

Фашісти з "Нового Часу" хваляться, що їм допоможуть "чужинецькі приятелі".

В минулому число "У.Р.В." писалося про те, як ундо-фашісти з "Діла" заходяться, за допомогою **"чужоземних приятелів українського народу"**, консолідувати свої сили, щоб не тільки протиставити їх всесвітньому конгресові організованих українських робітників і селян поза межами УСРР, але разом з тими "чужоземними приятелями українського народу" розпочати наступ на Радянську Україну, на визвольний рух трудящих Західньої України і на українські робітничі організації на еміграції.

Цему самому питанню присвятив цілу сторону "Новий Час" з 2. грудня. Один з ідеольогів ундо - фашізму, М. Данько, просто кличе всі, як старокраєві, так і емігрантські та американські українські організації, угрупування й товариства, без ріжниці партій і релігій, від фашістів аж до **"ідейних елементів"**, що **"знайдуться може й серед західньо-українських комуністів"**, — до спільного фронту **"на основі національно-державної акції"**.

Він жалується, чому мовчить В. Винниченко. Він запевняє Винниченка, що "українські читачі певно були б також дуже вдячні В. Винниченкові, коли б він висловився в пресі відносно увязнення його колишніх співробітників на терені української культури". Фашісти стараються повитягати з ріжних захоронків віджилих політичних трупів, щоб прикрити ними консолідацію своїх сил. Вони переконують всіх "щирих українців", що коли "відбувається велике пожвавлення протиукраїнської роботи більшовицьких агентів за кордоном", "коли більшовицька акція провадиться пляново й сконцентровано, **бракує нам** ("щирим українцям") **лише одностайного доцільного проводу, а навіть найпримітивнішої згоди та порозуміння між поодинокими емігрантськими організаціями та угрупуваннями"**. (Підкреслення "Нового Часу".)

Які ж конкретні пропозиції ставить "Новий Час". А ось які:

"Злучити в одній спільній акції всі закордонні велико-українські і західно-українські організації".

"В однім з европейських міст мусить повстати провідний осередок, керівний центр боротьби... Національний Український Комітет, якому підлягали б всі закордонні українські організації й який користався би повагою міжнародніх політичних чинників".

Котра з українських організацій за кордоном не прилучилася б до цего центру, то **"допустилася би так злочинного, остільки каригідного вчинку, що вона знищила б основу свого існування"...**

Закінчує статтю "Навий Час" так:

"Тут не місце обговорювати практичні шляхи до утворення національного українського центру за кордоном, але він мусить повстати. І чим швидче він повстане, тим більше зможе він зробити".

Чому "тут не місце обговорювати практичні шляхи до утворення національного українського центру за кордоном"? Тому, що ці "практичні шляхи" "національного українського центру" йдуть через Варшаву, Париж, Лондон, Прагу, Букарешт. Тому, що вже й так "Новий Час" сказав багато більше, як повинен був сказати. Він вже не криється з тим, **"що утворення такого комітету щиро привітали б всі чужоземні приятелі українського народу"**, ті "приятелі", які десять літ утримують розторощені недобитки петлюрівщини, гетьманщини та шаповалівщини по ріжних европейських капіталістичних політичних осередках. Польська шляхта, румунські бояри, чехословацька буржуазія, які гнетуть окуповані ними українські землі і які роздають золоті медалі українським кракалиям за те, що ті допомагають їм поневолювати український народ — ці "приятелі" давали, дають і ще дадуть всяку допомогу українській хрунізді. Бож вона потрібна для них як фіговий листок, що ним вони прикривають свою грабіжницьку роботу на західньо - українських землях.

З другого боку — українська ундофашістська контр-революція — це ж союзники капіталістичних держав в наступові на Радянський Союз, а на Радянську Україну зокрема. Тому то коло "чужоземних приятелів українського народу" поширюється далеко поза кордони Польщі, Румунії та Чехословаччини.

Що в напрямі консолідації своїх сил і спільної акції як протирадянської, так і проти визвольних змагань українського народу на землях Західньої України — робота вже почалася, свідчить хоч би запрошення канадійськими петлюрівцями на свої з'їзди відомого ідеольога українського фашизму Дмитра Донцова. Д. Донцов, (походить він з великої України) найшов собі притулок під омофором польської шляхти у Львові, як "вільний горожанин" Ліги Націй. "Укр. Голос" з 11. грудня повідомляє вже, що Донцов на з'їзд не прийде, бо він є горожанином такої держави, яка не має готових паспортів і виробляє їх тільки на спеціяльне замовлення, а це забирає багато часу. Однак "впорядчики з'їзду мають запевнення від п. Донцова, що він прийде до Канади, коли не в літі, то за рік, на слідуючий Народній З'їзд".

Коли зараз чи пізніше не прийде горожанин Ліги Націй, то прийде горожанин Польщі, може навіть посол або сенатор. Не прийде на з'їзд, то прийде по з'їзді. Яка ріжниця. Прийде, бо справи поборювання визвольного робітничого руху та "чужоземні приятелі" цего вимагають. Бо не тільки на Радянській Україні будівництво соціялізму вибиває в ундофашістів останню дошку надії на відновлення "української держави" по Дніпро під владою польської шляхти, а над Чорним морем під владою "чужоземних приятелів", але на самій Західній Україні зростають серед населення симпатії до радянської країни, які стають небезпечними для українських союзників польського фашізму.

Тому то останні числа ундівської преси переповнені криком про потребу негайного створення в одному з міст Европи "національного центру", що був би повністю на услугах "чужоземних приятелів", що своєю метою мав би потрійне завдання: війну проти Радянської України; війну проти визвольних змагань українського народу на Західній Україні; війну проти українських робітничих організацій на еміграції в Европі і по цей бік океану.

У відповідь на це організовані українські робітники й селяни, як Західньої України, так і еміграції — повинні однодушно підняти клич за обєднанням своїх лав через свій всесвітній конгрес!

Мусій.

НОВІ ФАБРИКИ-ВЕЛЕТНІ НА РАД. УКРАЇНІ.

До XII. роковин Жовтня на Україні закінчили будувати ряд великих підприємств.

На Дніпропетровському металюргійному заводі ім. Петровського збудовано нові коксові печі з устаткуванням, що являє собою найновіше досягнення науки й техніки в коксовому виробництві. Виробничі процеси на цих печах максимально механізовані й дають змогу одержати дуже цінні продукти. Устаткування першої черги даватиме 420,000 тон коксу на рік, а за цілковитого устаткування печі даватимуть 820,840 тисяч тон щорічно.

На металюргійному заводі ім. Рикова пущено нові дослідні коксові печі, збудовані за системою проф. Гржимайла з місцевих вогнетривалих матеріялів виключно радянськими інжінерно-технічними силами. Досі коксові печі будували закордонні фірми виключно з своїх матеріялів та своїми технічними силами.

На металюргійному заводі ім. Іліча в Маріуполі пущено нову могутню районну електровню на 22,000 кільоват із казанами високого тиснення по 22 атмосфери та поверхню нагріву по 600. кв. метрів кожний. Станцію цю збудували рекордним темпом — за один рік. Станція працюватиме для нового трубного заводу, що нині закінчують будувати в Маріуполі. Крім того вона електрифікуватиме виробництво всього маріупольського промислового району.

На металюргійному заводі ім. Томського в Макіївці пущено найбільшу в СРСР доменну піч, будовану за останнім словом техніки і науки, що давали щорічно не більше 150,000 тон чавуну кожна.

Донвугілля закінчило будувати три нові великі шахти: в Щербинівці шахту, що даватиме 570,000 тон вугілля річно, в Горлівці — на 325,000 тон та в Рутченковому — на 200,000 тон. Виробничі процеси на цих шахтах цілком механізовані, що дасть змогу піднести продукційність праці.

У Зінов'ївському, Ромнах і Черкасах пущено 3 великих заводи, що вироблятимуть інкубатори, які досі довозились зза кордону. До 1. лютого ці заводи вироблятимуть великі інкубатори на 15,000 яєць кожний. Зінов'ївський інкубаторний завод "Змичка" вироблятиме також брудера — приладдя для вирощування курчат до віку 5 — тижнів. Ці брудера дотепер також довозились ізза кордону.

У Києві закінчили будувати велику взуттєву фабрику, що вироблятиме спочатку 2 мільйони, а далі 4 — 5 мільйонів пар річно. Крім того закінчують ще дві такі фабрики в Харкові та Дніпропетровському.

В рудоуправі ім. Паризької комуни (Донбас) закладено проходження величезної шахти, яка з пропозиції робітників зватиметься іменем XII. роковин Жовтня. Нова шахта даватиме 1,000,000 тон вугілля на рік. Досі найбільша в СРСР шахта ім. Артема в Шахтинській окрузі давала лише 500,000 тон вугілля річно.